

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

Забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб під час російсько- української війни

тематичний науково-аналітичний огляд інформаційних джерел

Забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб під час російсько-української війни : тематичний науково-аналітичний огляд інформаційних джерел / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. Н. В. Кошлякова ; за заг. ред. І. І. Тіщенко ; іл.: novograd.city]. – Київ : [б. в.], 2023. – 36 с.

Інформаційний матеріал огляду відображає фонди Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича: підручники, монографії, публікації з періодичних видань та матеріалів конференцій, дисертації, також містить посилання на повнотекстові Інтернет-джерела.

Зміст

Теоретико-правові засади.....	4
статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні.....	4
<i>Міжнародні норми захисту біженців</i>	<i>14</i>
<i>Переміщені ЗВО</i>	<i>17</i>
Надання соціальної допомоги.....	20
<i>Інтеграція у місцеві громади</i>	<i>26</i>
<i>Соціально-психологічна адаптація</i>	<i>28</i>
<i>Забезпечення виборчих прав</i>	<i>33</i>

Теоретико-правові засади статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні

1. **Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб** : Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII ; ред., підстава від 29.10.22 – 2622-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1706-18> (17.03.23).

2. **Агєєв О. Д.** Роль омбудсмана з питань міграції в захисті прав внутрішньо переміщених осіб. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2016. № 4. С. 26–31.

3. **Антонюк В.** Роль держави у підвищенні рівня соціальної справедливості стосовно внутрішньо переміщених осіб із зони агресії РФ. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО* : матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України (17 жовт. 2018 р.) / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 50–54.

4. **Баліченко С.** Соціально-філософські метафори зримості: дискурсивна репрезентація внутрішнього переміщення в Україні. *Гуманітарний дискурс у перспективі XXI століття: методологічні засади* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Чернівці, 5–6 листоп. 2021 р. / Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича [та ін.]. Чернівці, 2021. С. 68–72.

5. **Балуєва О. В., Никифорова Н. О.** Внутрішньо переміщені особи як ресурс інноваційного розвитку в контексті теорії людського капіталу. *Менеджер*. Київ, 2018. № 3. С. 5–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzhm_2018_3_3 (13.03.23).

6. **Барабаш Т. М.** Оцінка ризиків правопорушень у сфері виборчого процесу за участю внутрішньо переміщених осіб. *Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення*. Київ, 2018. С. 38–42.

7. **Басова І.** Внутрішньо переміщені особи в Україні – нова правова категорія у науці права соціального забезпечення. *Юридичні факти в системі правового регулювання* : зб. наук. праць : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (26 листоп. 2015 р.) : до 145-річчя академіка Всеукр. акад. наук Станіслава Дністрянського (1870–1935) / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; [за ред. Н. М. Пархоменко та ін.]. Київ, 2015. С. 117–122.

8. **Басова І. С.** Внутрішньо переміщена особа як суб'єкт права соціального захисту : монографія / Ірина Басова ; [наук. ред. М. Шумило]. Київ : Ніка-Центр, 2020. – 287, [1] с.

9. **Басова І. С.** Внутрішньо переміщені особи в Україні: історично-правовий аспект. *Альманах права*. Київ, 2017. Вип. 8 : Людиноцентризм у праві: теоретико-прикладні засади. С. 296–301.

10. **Басова І. С.** Внутрішньо переміщені особи: теоретичні та практичні проблеми. *Правова держава*. Київ, 2016. Вип. 27. С. 504–511.

11. **Басова І. С.** До проблеми правового статусу внутрішньо переміщених осіб – дітей в Україні. *Держава і право. Юридичні науки*. Київ, 2016. Вип. 73. С. 272–286.

12. **Бачинська О.** Реалізація принципу недискримінації щодо внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Актуальні питання державотворення в Україні* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. Дню науки юрид. ф-ту, 20 трав. 2016 р. / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка ; [уклад.: І. С. Сахарук, та ін.]. Київ, 2016. Т. 1. С. 16–17.

13. **Бовкун Е. М.** Набуття, реалізація і припинення правового статусу внутрішньо переміщеної особи в Україні. *Часопис Київського університету права*. Київ, 2018. № 4. С. 66–69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2018_4_16 (13.03.23).

14. **Бовкун Е. М.** Поняття "внутрішньо переміщена особа" в сучасному Конституційному праві України. *Альманах права*. Київ, 2017. Вип. 8 : Людиноцентризм у праві: теоретико-прикладні засади. С. 111–116.

15. **Бойков А. Г.** Обов'язки внутрішньо переміщених осіб як елемент їх правового статусу. *Наука і правоохорона*. Київ, 2017. № 1 (35). С. 48–53.
16. **Боков О.** Вдосконалення державної політики щодо вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО* : матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 54–57.
17. **Бочек О. І.** Внутрішньо переміщені особи: особливості визначення в законодавстві України. *Наука і правоохорона*. Київ, 2016. № 1. С. 68–73. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nip_2016_1_11 (13.03.23).
18. **Бубняк С. М.** Внутрішньо переміщені особи в контексті сучасних міграційних процесів в Україні. *Грані*. Дніпро, 2019. Т. 22, № 11. С. 56–68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2019_22_11_8 (13.03.23).
19. **Вдосконалення** національного законодавства України стосовно захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб : переглянутий базовий аналіз / [підгот.: С. Заєць, О. Луньова, А. Федорова]. Харків : Право, 2019. 203, [1] с. : табл.
20. **Внутрішньо** переміщені особи: від подолання перешкод до стратегії успіху : монографія / [О. Ф. Новікова, О. І. Амоша, В. П. Антонюк та ін.] ; Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2016. 448 с. URL: https://iie.org.ua/wp-content/uploads/monografiyi/2016/2016_mono_Novikova_Amosha_Antonyuk_2016.pdf (13.03.23).
21. **Галкін В.** До питання конституційного статусу громадянина та права на пенсійне забезпечення внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Конституція України: ціннісний вимір 25-річного досвіду державотворення та правоведення* : міжнар. наук.-практ. конф. : тези доп., Київ, 23 черв. 2021 р. Київ, 2021. С. 131–134.

22. **Голобородько В.** Аналіз законодавства України щодо правового статусу громадян України, місце проживання яких зареєстроване в Автономній Республіці Крим. *Мала енциклопедія нотаріуса*. Харків, 2015. № 1 (79). С. 216–219.

23. **Гороть А. М.** Надання правового статусу етнічним біженцям в Україні: проблеми застосування. *Правова доктрина та юридична практика: основні шляхи взаємовпливу та підвищення ефективності*: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., 26 трав. 2017 р. / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.]. Київ, 2017. С. 40–43.

24. **Гоць А. А.** Внутрішньо переміщені особи в Україні як об'єкт соціологічного аналізу. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. Запоріжжя, 2018. Вип. 77. С. 155–160. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stapttp_2018_77_18 (13.03.23).

25. **Гурська Г.** Втілення положень "Керівних принципів з питання переміщення осіб всередині країни" у законодавстві України: реалії та перспективи. *Актуальні питання державотворення в Україні*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. Дню науки юрид. ф-ту, 20 трав. 2016 р. / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка; [уклад.: І. С. Сахарук та ін.]. Київ, 2016. Т. 1. С. 132–133.

26. **Делія Ю. В.** Правова характеристика визначення поняття "внутрішньо переміщена особа". *Правовий часопис Донбасу*. Кривий Ріг, 2020. № 2. С. 10–18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2020_2_3 (13.03.23).

27. **Деякі** питання захисту прав депортованих та внутрішньо переміщених осіб: постанова Кабінету Міністрів України від 28.06.2022 р. № 740; ідентифікатор – 740-2022-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/740-2022-%D0%BF#Text> (17.03.23).

28. **Завальний В. В.** Загальнотеоретичні особливості правового статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*.

Ужгород, 2022. № 6. С. 213–217. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anpopr_2022_6_40 (13.03.23).

29. **Ісаєва Н. С.** Теоретико-правова характеристика визначення поняття "внутрішньо переміщені особи". *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. Дніпро, 2018. № 4. С. 70–75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2018_4_14 (13.03.23).

30. **Капінус О. Я.** Особливості державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01 / Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу. Івано-Франківськ, 2021. 20 с.

31. **Книш З. І.** Право власності внутрішньо переміщених осіб як категоріальне визначення. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. Северодонецьк, 2020. Вип. 3 (91). С. 218–225.

32. **Крахмальова К. О.** Поняття, ознаки та зміст адміністративно-правового статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Часопис Київського університету права*. Київ, 2015. № 4. С. 114–118.

33. **Крахмальова К. О.** Проблема визначення поняття "внутрішньо переміщені особи" в юридичній науці. *Держава і право. Юридичні науки*. Київ, 2015. Вип. 67. С. 137–145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jurnaukdir_2015_67_15 (13.03.23).

34. **Кульчицький Т. Р.** Поняття та ознаки внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Адміністративне право і процес*. Київ, 2017. № 1 (19). С. 51–57.

35. **Купін А. П.** Правове забезпечення прав і свобод вимушених переселенців в Україні. *Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право*. Київ, 2019. № 4 (44). С. 79–83.

36. **Лазаренко В. О.** Дослідження просторових ідентичностей внутрішньо переміщених осіб за допомогою картографічної візуалізації

наративів місця проживання. *Проблеми політичної психології*. Київ, 2018. Вип. 7 (21). С. 96–112.

37. **Логвинова М. О.** Внутрішньо переміщені особи як категорія вимушених мігрантів: поняття та ознаки. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Географічні науки*. Херсон, 2019. Вип. 11. С. 44–50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ksuhsgs_2019_11_8 (13.03.23).

38. **Логвинова М. О.** Масштаби, динаміка та просторові особливості вимушеного внутрішнього переміщення населення на сході України. *Економічна та соціальна географія*. Київ, 2020. Вип. 83. С. 29–36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esg_2020_83_6 (13.03.23).

39. **Лутчин У.** Проблемні питання реалізації прав внутрішньо переміщених осіб. *Актуальні питання державотворення в Україні*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. Дню науки юридичного ф-ту, 22 трав. 2015 р.: [зб. наук. пр.] / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка; [уклад.: І. С. Сахарук (голова) та ін.]. Київ, 2015. С. 31–32.

40. **Мандзій С. В.** Поняття "внутрішньо переміщена особа": дискусійні питання визначення у законодавстві України. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. Київ, 2021. № 3. С. 87–98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2021_3_10 (14.03.23).

41. **Мандзій С. В.** Теоретико-правові засади статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Ун-т Короля Данила. Івано-Франківськ, 2022. 16 с.

42. **Мезенцев К. В.** Внутрішньо переміщені особи у містах: мікрогеографія вимушеного переселення. *Регіон – 2020: стратегія оптимального розвитку*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 8–9 жовт. 2020 р.) / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка та ін.; [редкол.: Л. М. Немець (голова), П. Беднар, Н. Елізбарашвілі та ін.]. Харків, 2020. С. 19–25.

43. **Миронова В. В.** Люди Донбасса : життя спочатку. Харків : Бібколектор, 2016. 174, [2] с. : ил.
44. **Михайловський В. І.** Генезис суб'єктивних прав внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Історія вітчизняного та європейського адміністративного права і процесу* : І Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 6 жовт. 2016 р, Львів, 11 листоп. 2016 р. : тези виступів / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка ; [за ред. В. М. Бевзенка]. Харків, 2017. С. 186–190.
45. **Мяленко В. В.** Особливості ставлення українців до внутрішньо переміщених осіб. *Проблеми політичної психології*. Київ, 2016. Вип. 4 (18). С. 61–74.
46. **Наливайко Л. Р., Орешкова А. Ф.** Внутрішньо переміщені особи: визначення поняття. *Право і суспільство*. Дніпро, 2018. № 1. С. 34–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2018_1_9 (14.03.23).
47. **Новак І.** Внутрішньо переміщені особи в Україні: наміри щодо повернення. *Народна творчість та етнологія*. Київ, 2018. № 2. С. 55–63. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NTE_2018_2_8 (14.03.23).
48. **Новікова О. Ф., Панькова О. В.** Вимушена міграція внутрішньо переміщених осіб України: стан, проблеми, шляхи розв'язання. *Проблеми економіки*. Харків, 2018. № 3 (37). С. 217–225.
49. **Панькова О. В., Касперович О. Ю.** Напрями та механізми участі інститутів громадянського суспільства у створенні захищеного простору внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Український соціум*. Київ, 2018. № 4 (67). С. 53–69.
50. **Первомайський О. О.** Захист права власності внутрішньо переміщених осіб: чинне правове регулювання та перспективи його вдосконалення. *Проблеми захисту прав і свобод вимушених переселенців, а також інтересів громадян або держави на тимчасово окупованих територіях та в районах проведення антитерористичної операції* : матеріали міжнар.

круглого столу, 27 жовт. 2016 р. : [зб.] / Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України, Проект Ради Європи "Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні". Київ, 2016. С. 37–41.

51. **Подоляка Т. О.** Особливості реалізації права на житло внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. Київ, 2018. Т. 1. С. 78–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAun_2018_1_16 (11.03.23).

52. **Про облік** внутрішньо переміщених осіб : постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 р. № 509 ; ред. від 14.10.22, підстава – 1136-2022-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/509-2014-%D0%BF> (17.03.23).

53. **Проценко О. О.** "Внутрішньо переміщені особи" як категорія теоретизування та соціальної практики. *Грані*. Дніпро, 2018. Т. 21, № 4. С. 47–55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2018_21_4_9 (11.03.23).

54. **Проценко Т. О.** Забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Наука і правоохорона*. Київ, 2016. № 4 (34). С. 37–44.

55. **Радченко О. І.** Забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб в Україні: проблеми та шляхи подолання. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. Дніпропетровськ, 2015. № 2 (76). С. 23–32.

56. **Рендюк Т.** Вимушена міграція в надзвичайних умовах російсько-української війни та її негативні наслідки для генофонду України. *Народна творчість та етнологія*. Київ, 2022. № 3 (395). С. 5–14.

57. **Рущенко І. П.** Великий вихід українського народу (феномен переміщених осіб 2022 року). *Український соціум*. Київ, 2022. № 2 (81). С. 155–168.

"Присвячено соціологічному аналізу унікальної історичної події – масовому «виходу» цивільних українців під впливом російського наступу 2022 р. З 24 лютого 2022 р. почала формуватись унікальна соціальна група – переміщені особи 2022, яка нараховувала на кінець травня близько 15 млн осіб і поділялася

на дві складові: внутрішньо переміщені особи і українці, що знайшли тимчасовий притулок у країнах Європи. Це велика соціальна статистична група, члени якої об'єднані спільним статусом переміщених осіб і загальними проблемами, що є характерними для біженців. Розглянуто внутрішню структуру групи, а також п'ять «хвиль» вимушених переселенців, що відрізняються часом виходу з місць постійного проживання, соціальним складом і психологічними настановами біженців. Визначено низку категорій громадян, які відмовлялися від виходу й залишалися у своїх оселях. Розглянуто ставлення сторін воєнного конфлікту до цивільних у межах класичної тринітарної війни, що розгорнулася на території України".

58. **Семенкова М. А.** Особливості міграційних процесів під час збройного конфлікту на Сході України і їх вплив на безпекове середовище. *Epistemological studies in philosophy, social and political sciences : scientific journal*. Dnipro, 2020. Vol. 3, iss. 1. С. 233–240.

59. **Семів Л. К.** Проблеми інтеграції внутрішньо переміщених осіб в Україні в світлі наукових підходів до дослідження. *Регіональна економіка*. Львів, 2016. № 1 (79). С. 59–69.

60. **Сенів-Макогон Н.** Переміщені особи та культурна ідентичність. *Народна творчість та етнологія*. Київ, 2019. – № 2 (378). С. 41–47.

61. **Соколов О. М.** Статус внутрішньо переміщених осіб: цивільно-правовий аспект. *Держава і право. Юридичні науки*. Київ, 2018. Вип. 79. С. 182–193.

62. **Соловйов Є. В.** Суб'єкти державного регулювання внутрішньою вимушеною міграцією. *Інвестиції: практика та досвід*. Київ, 2016. № 15. С. 84–87.

63. **Тараненко О. В.** Трансформація поняття "мова ворожнечі" у контексті медіа-висвітлення ситуації з вимушено переміщеними особами в Україні. *Наукові записки Інституту журналістики / Ін-т журналістики Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка*. Київ, 2015. Т. 60. С. 29–35.

64. **Тимчик Г. С.** Проблеми правового забезпечення захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Правове регулювання економіки*. Київ, 2014. № 14. С. 161–172.

65. **Трофименко А.** Реалізація прав внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. Чернівці, 2017. Т. 35/36. С. 384–390.

66. **Фесенко О. А.** Історія формування та органічні складові поняття "внутрішньо переміщені особи". *Адміністративне право і процес*. Київ, 2016. № 1 (15). С. 67–73.

Розкрито історію становлення терміну "внутрішньо переміщена особа" в міжнародному праві. Аналізуючи феномен внутрішнього переміщення, встановлено обов'язкові елементи дефініції цієї категорії суб'єктів та їх еволюцію в міжнародно-правових актах, а також в українському законодавстві. Виявлено недоліки українського визначення та надано пропозиції щодо його вдосконалення.

67. **Цимбал Т.** Консолідація українців як відповідь на виклики внутрішньої міграції в умовах гібридної війни. *Українознавчий альманах*. Київ, 2017. Вип. 22. С. 62–66.

Подасться авторське розуміння сутності та способів вирішення комплексу проблем, породжених переселенням людей з тимчасово окупованих територій. Охарактеризовано кількісний і якісний склад внутрішньо переміщених осіб в сучасній Україні, а також визначено причини вибору певного вектора переміщення. Встановлено основні проблеми внутрішніх мігрантів, оцінено можливості їхнього вирішення та визначено провідних агентів надання допомоги.

68. **Цимбалістий Т., Блащак А.** Правовий статус внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Актуальні проблеми правознавства*. Тернопіль, 2019. Вип. 4 (20). С. 126–130.

69. **Чорна В. О.** Соціально-економічні проблеми вимушеної внутрішньої міграції населення. *Перспективи. Соціологія*. Одеса, 2016. № 1 (67). С. 121–127.

70. **Шейбут Д. В.** Публічне адміністрування у сфері міграції в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Міжрегіон. акад. упр. персоналом. Київ, 2020. 20 с.

71. **Шляхами "Жовтого автобуса".** *Київський університет.* Київ, 2019. – Черв. (№ 6). С. 5.

Про проблеми вимушених переселенців та жителів прифронтових територій України йшлося на тематичній презентації для учнів столичної школи № 53 та школярів німецького Мюнстера, яка відбулася в Головному корпусі КНУ за підтримки Центру комунікацій. Неабияке зацікавлення у присутніх викликав проект "Жовтий автобус". Проект покликаний інформувати українську та міжнародну спільноту про життя цих дітей мовою кіносюжетів, які знімають спільно з дітьми.

72. **Юрченко Е. С.** Захист прав внутрішньо переміщених осіб на житло, землю та майно в Україні. *Конституційні засади аграрного, земельного та екологічного права: 20 років розвитку* : матеріали "круглого столу", Київ, 27 трав. 2016 р. : [зб. статей і тези наук. доп.] / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка ; за ред. М. В. Краснової, Т. О. Коваленко. Київ, 2016. С. 157–160.

Міжнародні норми захисту біженців

73. **Бані-Насер Ф.** Міжнародно-правовий захист цивільного населення та інших категорій осіб під час збройних конфліктів. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України.* Київ, 2015. № 6. С. 79–87.

Автором сформульовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства України в контексті посилення захисту прав внутрішньо переміщених осіб зі Сходу України з урахуванням рекомендацій міжнародних організацій та норм міжнародного права.

74. **Басова І. С., Минюк Д. І.** Роль міжнародних організацій у сфері захисту внутрішньо переміщених осіб. *Наука і правоохорона.* Київ, 2020. № 1 (47). С. 63–72.

75. **Гороть А.** Ретроспективний аналіз міжнародних норм захисту прав біженців та проблеми захисту прав біженців та внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Історико-правовий часопис*. Луцьк, 2017. № 2 (10). С. 49–54.

76. **Діденко Н.** Європейська практика допомоги внутрішньо переміщеним особам. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО* : матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 41–47.

77. **Журавльова Г. С.** Забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб: міжнародний досвід та Україна. *Часопис Київського університету права*. Київ, 2016. № 4. С. 52–56.

78. **Кобець М. П.** Зарубіжний досвід адміністративно-правового забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб. *Наука і правоохорона*. Київ, 2016. № 1 (31). С. 97–103.

79. **Луцишин Г., Завада Я.** Особливості діяльності міжнародних організацій щодо захисту прав внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Вісник Львівського університету. Філософсько-політологічні студії*. Львів, 2021. Вип. 37. С. 170–177. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2021_37_22 (14.03.23).

80. **Малига В., Новашок Д.** Міжнародно-правові стандарти щодо внутрішньо переміщених осіб. *Наука міжнародного права на рубежі століть. Тенденції розвитку та трансформації. Міжнародне право у Львівському університеті: до 25 років каф. міжн. права Львів. нац. ун-ту ім. Івана Франка / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка ; [за наук. ред. В. М. Репецького]. Львів, 2016. С. 102–110.*

81. **Механізм** забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб: національний та міжнародний аспекти / [С. Б. Булеца, О. І. Котляр, Я. В. Лазур та ін.] ; за заг. ред. О. Я. Рогача, М. В. Савчина, М. В. Менджул. Ужгород : РІК –

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/17480/1/Mechanism%20of%20Providing%20Right%27s%20of%20IDP.pdf> (13.03.23).

82. **Михайловський В. І.** Щодо поняття "внутрішньо переміщені особи": міжнародно-правовий аспект. *Проблеми захисту прав і свобод вимушених переселенців, а також інтересів громадян або держави на тимчасово окупованих територіях та в районах проведення антитерористичної операції*: матеріали міжнар. круглого столу, 27 жовт. 2016 р. / Нац. акад. прокуратури України та ін. ; [упоряд.: Первомайський О. О. та ін.]. Київ, 2016. С. 134–136.

83. **Параскева К.** Реституція майна внутрішньо переміщених осіб відповідно до Європейської конвенції з прав людини та стандартів Ради Європи. *Проблеми захисту прав і свобод вимушених переселенців, а також інтересів громадян або держави на тимчасово окупованих територіях та в районах проведення антитерористичної операції*: матеріали міжнар. круглого столу, 27 жовт. 2016 р. : [збірник] / Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України, Проект Ради Європи "Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні". Київ, 2016. С. 8–16.

84. **Рябець А. В.** Статус внутрішньо переміщеної особи за міжнародним правом і правом України. *Тези доповідей III Міжнародного форуму студентів, аспірантів і молодих учених / Придніпров. наук. центр НАН України [та ін.] ; [редкол.: М. В. Поляков (голова) та ін.]. Дніпропетровськ, 2015. С. 111–113.*

85. **Сагайдак Ю.** Біженці від війни. Питання забезпечення базових прав внутрішньо-переміщених осіб в Україні з урахуванням позитивного німецького досвіду. *Юридичний вісник України*. Київ, 2022. 1–18 верес. (№ 34/36). С. 15.

86. **Синчук С., Рим О.** Європейські стандарти соціального захисту переміщених з України осіб: все нове – добре забуте старе. *Право України*. Київ, 2022. № 6 : Право в умовах воєнного стану: соціальне право, право довілля і міжнародне публічне право. С. 40–54.

87. **Терюханова І., Тимошик Т.** Вирішення проблем працевлаштування внутрішньо переміщених осіб в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду. *Україна: аспекти праці*. Київ, 2016. № 5/6. С. 52–58.

88. **Федорова А. Л.** Захист внутрішньо переміщених осіб: стандарти Ради Європи та законодавство України. *Пріоритетні напрями досліджень розвитку держави і права в умовах євроатлантичної інтеграції України* : з нагоди 65-річчя професора Івана Григоровича Біласа / [Благута Р. І. та ін. ; за ред. Н. Камінської] ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ ; Дрогобич, 2018. С. 271–285.

89. **Фуріна А. І.** Внутрішньо переміщені особи: національна модель та міжнародні стандарти. *Юридична Україна*. Київ, 2018. № 1/2. С. 101–103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urykr_2018_1-2_19 (11.03.23).

90. **Христова Г. О.** Права людини внутрішньо переміщених осіб: зобов'язання держави та стандарти Ради Європи. *Проблеми захисту прав і свобод вимушених переселенців, а також інтересів громадян або держави на тимчасово окупованих територіях та в районах проведення антитерористичної операції* : матеріали міжнар. круглого столу, 27 жовт. 2016 р. : [зб.] / Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України, Проект Ради Європи "Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні". Київ, 2016. С. 17–25.

91. **Шумило М. М.** Статус внутрішньо переміщеної особи у контексті міжнародного та національного права. *Форум права*. Харків, 2020. № 3. С. 88–98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index (11.03.23).

Переміщені ЗВО

92. **Захарова О., Гончарова Ж.** Тимчасово переміщені ВНЗ: основні проблеми та першочергові напрями їх розв'язання. *Вища освіта України*. Київ, 2017. № 3 (66). – С. 13–22.

93. **Квітко Н. М.** Детермінанти соціально-педагогічної роботи з вимушено переміщеними особами в закладах вищої освіти. *Education and pedagogical sciences*. Старобільськ, 2021. № 2 (177). С. 47–55.

94. **Козлакова Г., Коваленко О.** Закарпатські університети та їх роль у збереженні педагогічного персоналу України під час евакуації. *Вища освіта України*. Київ, 2022. № 3 (86). С. 65–71.

95. **Курило В. С., Савченко С. В., Караман О. Л.** Переміщені університети як новий тип закладів вищої освіти України. *Education and pedagogical sciences* / Луганськ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Старобільськ, 2019. № 3 (172). С. 3–9.

96. **Мигович І. В.** Функціональний потенціал експорту освітніх послуг тимчасово переміщених закладів вищої освіти України. *Education and pedagogical sciences* / Луганськ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Старобільськ, 2019. № 1 (170). С. 13–24.

97. **Несторенко Т. П.** Значення університету для економіки міста: приклад впливу переміщеного університету. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. Хмельницький, 2021. № 5, т. 1. С. 223–227.

На прикладі Донецького національного технічного університету показано значення переміщеного вишу у забезпеченні зайнятості місцевого населення та зменшення темпів міграції.

98. **Пахомова М.** Проблеми переміщених вищих навчальних закладів як пріоритет державної підтримки. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО*: матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 60–63.

99. **Переміщені виші – в полі зору.** *Світ*. Київ, 2019. Жовт. (№ 37/38). С. 1.

На базі трьох переміщених вишів Донбасу втілюватимуть проєкт з економічної підтримки діяльності ERA (Economic Resilience Activity). Він передбачає оновлення інфраструктури у закладах, розвиток дуальної освіти та напрацювання плану, який допоможе їм підтримувати результати проєкту після його закінчення. Про це повідомляє Міністерство освіти і науки України.

100. **Проект ЄС "Відродження переміщених університетів..."**. Педагогічна газета України. Київ, 2020. Трав.–черв. (№ 3). С. 2.

101. **Савченко С.** Упевнений, що повернемося додому / спілкувалася С. Галата. *Освіта України*. Київ, 2017. 26 черв.(№ 25). С. 7.

Розмова з ректором ЛНУ Сергієм Савченком.

102. **Шулікін Д.** Зберегти людський потенціал і не забути про якість. *Освіта України*. Київ, 2022. 25 лип. (№ 28/29). С. 6–7.

"Як переміщення позначилося на університетських спільнотах та якості освіти? Які ключові виклики мають такі виші на нових місцях, і наскільки досвід 2014 року допоміг упоратися із цьогорічними викликами? Відповіді на ці запитання намагалися знайти під час онлайн-дискусії «Університети в облозі: виклики для української системи вищої освіти після повномасштабного вторгнення Росії в Україну», яку було організовано в рамках дослідження Школи політичної аналітики Національного університету «Києво-Могилянська академія»".

103. **Gladushyna O.** Education under conflict: crisis management at displaced universities in Ukraine. *The Modern Higher Education review : international journal / Kyiv University Ukraine ; [ed. in chief: N. Mospan at al.].* Kiev, 2019. № 4. С. 75–85.

Наведено результати ретроспективного аналізу ключових факторів, які вплинули на ефективність переміщених університетів зі Східної України в умовах конфлікту. Запропоновано напрями дослідження антикризового управління в українській вищій освіті з метою підвищення готовності університетів до надзвичайних та кризових ситуацій, а також підвищення ефективності процесів планування, управління, прийняття рішень.

Надання соціальної допомоги

104. **Аракелова І. О.** Гуманітарна допомога міжнародних організацій-донорів постраждалим від воєнного конфлікту в Україні. *Менеджер. Державне управління*. Маріуполь, 2016. № 1 (70). С. 18–26.

105. **Артюх Ю. І.** Правове регулювання соціального забезпечення вимушених переселенців: порівняльний аспект. *Соціальне право*. Київ, 2017. Вип. № 1. С. 214–222.

106. **Бабін Б. В.** Юридична відповідальність за порушення прав внутрішньо переміщених осіб: роль національних правоохоронних органів. *Проблеми захисту прав і свобод вимушених переселенців, а також інтересів громадян або держави на тимчасово окупованих територіях та в районах проведення антитерористичної операції*: матеріали міжнар. круглого столу, 27 жовт. 2016 р. : [збірник] / Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України, Проект Ради Європи "Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні". Київ, 2016. С. 58–61.

107. **Бабіч-Касьяненко К. В.** Проблеми реалізації внутрішньо переміщеними особами з інвалідністю права на соціальний захист. *Держава та регіони. Право*. Запоріжжя, 2019. № 4. С. 56–61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drp_2019_4_12 (13.03.23).

108. **Баришніков В.** Неформальне навчання в процесах соціальної адаптації переміщених осіб та учасників АТО. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО*: матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.]; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 142–149.

109. **Бобкова А. Г.** Щодо реалізації права на житло внутрішньо переміщеними особами. *Правничий часопис Донецького університету*. Вінниця, 2017. № 1/2 (34). С. 3–13.

110. **Ведерніков М. Д., Ларичева Г. В.** Методи організації навчання персоналу в умовах вимушеного переміщення основних засобів підприємств. *Інноваційна економіка*. Тернопіль, 2014. № 6 (55). С. 72–77.

111. **Гаврилюк О. К.** Паттерн "тимчасової концентрації" ВПО? Фактори та умови просторового розподілу ВПО в Україні протягом останньої пентади. *Реґіон – 2020: стратегія оптимального розвитку*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 8–9 жовт. 2020 р. Харків, 2020. С. 157–159.

112. **Голубенко Т. О., Демченко М. І.** Особливості надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам на період воєнного стану. *Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень*: матеріали III Міжнар. наук. конф., Львів, 15 квіт. 2022 р. Вінниця, 2022. Т. 1. С. 51–52.

113. **Демченко О.** Публічне адміністрування у сфері соціального захисту переміщених осіб та учасників АТО. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО*: матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.]; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 67–69.

114. **Для абітурієнтів із Криму і Донбасу.** *Освіта України*. Київ, 2017. 26 черв. (№ 25). С. 2.

19 червня 2017 р. розпочали роботу освітні центри "Донбас-Україна" і "Крим-Україна".

115. **Ємельянов І.** Грошова допомога постраждалим та внутрішньо переміщеним особам. *Фінансовий контроль*. Київ, 2016. № 1 (120). С. 24–25.

116. **Желай О.** Нові напрями бібліотечної роботи з допомоги внутрішньо переміщеним особам: теоретичні, методичні та прикладні аспекти. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. Київ, 2017. Вип. 46. С. 292–312. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2017_46_20 (13.03.23).

117. **Іськів І.** Електронний механізм допомоги учасникам АТО і переселенцям *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО*: матеріали доп. круглого

столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 73–74.

118. **Калініна С. П.** Аналітичний звіт за результатами роботи круглого столу на тему "Інтеграція внутрішньо переміщених осіб на ринку праці України: досвід і проблеми". *Ринок праці та зайнятість населення*. Київ, 2017. № 2 (51). С. 93–99.

119. **Кириленко С. В.** Новий банківський продукт для інклюзії внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 26–27 квіт. 2018 р. / [Терноп. нац. екон. ун-т; голов. ред. М. М. Тріпак]. Кам'янець-Подільський, 2018. С. 121–122.

120. **Князько Л., Дяченко С.** Проблеми соціального захисту та безпеки внутрішньо переміщених осіб. *Національна безпека: моніторинг реалізації законодавства України* / Ін-т законодавства Верховної Ради України. Київ, 2018. С. 264–273.

121. **Кобець М. П.** Шляхи підвищення ефективності адміністративно-правового забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Наука і правоохорона*. Київ, 2017. № 1 (35). С. 103–110.

122. **Коломієць В.** Програма HELP допомагає юристам та адвокатам БПД захищати права внутрішньо переміщених осіб. *Бюлетень Мін'юсту України* : Київ, 2020. № 2. С. 12–13.

З 5 січня 2017 року всі внутрішньо переміщені особи, а також особи, які подали заяву на отримання довідки ВПО, отримали право на безоплатну вторинну правову допомогу.

123. **Кравченко М. В.** Пріоритетні напрями забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Державне управління*. Київ, 2016. № 3 (82). С. 83–90.

124. **Кременовська І. В., Святогор О. А.** Правові підйоми розв'язання житлових проблем внутрішньо переміщених осіб та активізації їх підприємницької діяльності. *Економіка України*. Київ, 2016. № 10 (659). С. 87–94.

125. **Кропельницька С. О., Солоджук Т. В., Штефурак Г. В.** Концептуальні засади формування системи фінансово-економічного забезпечення соціального захисту вимушено переміщених осіб з врахуванням кластерного підходу. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. Івано-Франківськ, 2017. Вип. 13, Т. 2. С. 184–195.

126. **Ніколаєць К. М.** Соціально-економічні ефекти державного регулювання працевлаштування внутрішньо переміщених осіб в Україні у 2014–2016 рр. *Економіка та держава*. Київ, 2017. № 7. С. 9–13.

127. **Перебудова Т. В.** Надання соціальної допомоги внутрішньо переміщеним особам за принципом соціально-трудової інклюзії. *Демографія та соціальна економіка*. Київ, 2022. № 3. С. 145–164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dse_2022_3_10 (11.03.23).

128. **Проц А.** Підтримка державою підприємницької активності переміщених осіб та учасників АТО. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО*: матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 69–73.

129. **Раєвська Я. М.** Особливості та напрями соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами в Україні. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія соціально-педагогічна*. Кам'янець-Подільський, 2020. Вип. 34. С. 184–196. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkp_sp_2020_34_20 (11.03.23).

130. **Сільвеструк Л. Ф.** Соціально-педагогічна робота з переміщеними особами, які постраждали внаслідок воєнного конфлікту. *Науковий вісник*

Національного університету біоресурсів і природокористування України. Педагогіка, психологія, філософія. Київ, 2016. Вип. 233. С. 237–244.

131. **Сіньова Л. М.** Працевлаштування внутрішньо переміщених осіб: проблемні питання. *Проблеми кодифікації трудового законодавства України* : тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф., 26 квіт. 2017 р. / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка [та ін.] ; [уклад.: А. Ю. Денисевич та ін. ; за ред. М. І. Іншина ; відп. ред. І. С. Сахарук]. Київ, 2017. С. 185–187.

132. **Степанова Ю. С.** Захист права власності внутрішньо переміщених осіб. *Сучасна цивілістика – 12 років назустріч майбутньому* : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 27–28 квіт. 2017 р. / Одес. юрид. акад. та [ін.] ; [відп. за вип.: Д. О. Колодін]. Одеса : Юридична література, 2017. С. 188–190.

133. **Стрельников В., Лебедик Л.** Можливості системи освіти дорослих для соціальної адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО* : матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 175–179.

134. **Супрун В.** Державна освітня підтримка внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО* : матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 30–33.

135. **Теремицький В. І., Соколов О. М.** Способи захисту майнових прав внутрішньо переміщених осіб. *Вісник Маріупольського державного університету. Право.* Маріуполь, 2018. Вип. 16. С. 30–39.

136. **Фоміцька Н.** Основи соціальної держави через призму забезпечення гарантій внутрішньо переміщеним особам. *Роль держави та громадського*

сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО : матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 64–66.

137. **Фугело П. М.** Специфіка і стан соціального захисту безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб. *Інноваційна економіка*. Тернопіль, 2015. № 4 (59). С. 193–197.

138. **Характеристика** домогосподарств внутрішньо переселених осіб – бенефіціарів допомоги МБФ "Карітас України" / Міжнар. благод. фонд "Карітас України", Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М. В. Птухи НАН України ; за ред. О. В. Позняка. Київ : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи, 2018. – 55, [1] с. : іл., табл.

139. **Цельєв О. В.** Особливості реалізації права на освіту громадянами України, які проживають на її окупованих територіях. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. Київ, 2018. Т. 1. С. 74–77.

140. **Чальцева О. М.** Можливості і проблеми отримання вищої освіти дітьми з окупованих територій. *Політичне життя*. Вінниця, 2019. № 2. С. 27–32.

141. **Черкасов А. В.** Соціально трудова адаптація ВПО: спільна діяльність ДСЗУ та міжнародних донорських організацій (досвід Луганської обласної служби зайнятості). *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО* : матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 34–40.

142. **Черкасов А. В., Шалль Т. О.** Соціально-трудова адаптація внутрішньо переміщених осіб: проблеми та перспективи. *Ринок праці та зайнятість населення*. Київ, 2017. № 1 (50). С. 59–65.

143. **Чижов Д. А.** Особливості забезпечення права на соціальний захист внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Часопис Київського університету права*. Київ, 2017. № 2. С. 163–167.

144. **Чуйко О., Голотенко А.** Соціальна підтримка в структурі особистісних ресурсів внутрішньо переміщених осіб. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Психологія*. Київ, 2017. вип. 1 (6)/2 (7). С. 146–150.

145. **Ширант А. А.** Проблеми призначення пенсій на пільгових умовах внутрішньо переміщеними особами. *Проблеми кодифікації трудового законодавства України* : тези доповідей учасників Всеукр. наук.-практ. конф., 26 квіт. 2017 р. / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка ; [уклад.: А. Ю. Денисевич, Г. В. Кузьменко, І. С. Сахарук] ; за ред. М. І. Іншина ; [відп. ред. І. С. Сахарук]. Київ, 2017. С. 264–265.

146. **Hnatyuk T.O.** Living Conditions of the Internally Displaced Persons in Ukraine. *Демографія та соціальна економіка*. Київ, 2020. № 1 (39). С. 47–61.

Умови життя внутрішньо переміщених осіб в Україні.

Інтеграція у місцеві громади

147. **Авдєєва Н. Ю., Личаний М. І.** Новітні тенденції проектування тимчасового житла із застосуванням мобільних конструкцій для внутрішньо переміщених осіб *Проблеми розвитку міського середовища*. Київ, 2017. Вип. № 1 (17). С. 28–35.

148. **Вимушені** переселенці та приймаючі громади: уроки для ефективної суспільної адаптації й інтеграції : наук. доп. / [О. М. Балакірева та ін.] ; Ін-т економіки та прогнозування НАН України [та ін.]. Київ : [б. в.], 2016. 139, [1] с. : іл.

149. **Голубенко В. В.** Системний підхід до забезпечення організації проживання внутрішньо переміщених осіб. *Містобудування та територіальне планування*. Київ, 2022. Вип. № 80. С. 142–148.

150. **Дяченко А.** Напрями підвищення рівня інтеграційної спроможності внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Державне управління та місцеве самоврядування* : зб. наук. пр. Дніпро, 2018. Вип. 3 (38). С. 62–68.

151. **Дяченко А. В.** Інституційний механізм інтеграції внутрішньо переміщених осіб. *Аспекти публічного управління*. Дніпро, 2017. Т. 5, № 12. С. 50–58.

152. **Дяченко А. В.** Механізми інтеграції внутрішньо переміщених осіб в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України. Київ, 2020. 20 с.

153. **Задорожна С. М., Карпова І. Г.** Стан інтеграції внутрішньо переміщених осіб у місцеві громади: соціологічний аспект. *Проблеми соціальної роботи : філософія, психологія, соціологія*. Чернігів, 2018. №1 (11). С. 26–35.

154. **Інтеграція** внутрішньо переміщених осіб у територіальні громади: діагностика стану та механізми забезпечення : монографія / О. Ф. Новікова, В. П. Антонюк, О. В. Панькова [та ін.] ; Ін-т економіки пром-сті. Київ : [б. в.], 2018. 244 с. URL: https://iie.org.ua/wp-content/uploads/2018/11/mono_vo_2018_da_compressed.pdf (13.03.23)

155. **Попок А., Дяченко А., Липовська Н.** Посилення потенціалу інтеграційної спроможності внутрішньо переміщених осіб. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентіві України*. Київ, 2021. № 1. С. 87–96.

156. **Риндзак О. Т.** Соціокультурні аспекти інтеграції внутрішньо переміщених осіб у регіональному вимірі. *Регіональна економіка*. Львів, 2016. № 3 (81). С. 120–127.

157. **Федоренко О.** Соціально-психологічні механізми адаптації та інтеграції внутрішньо переміщених осіб у громаду. *Humanitarium*. Переяслав-Хмельницький, 2018. Т. 41, вип. 1 : Психологія. С. 135–143.

158. **Федоренко О.** Теоретична модель соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб у громаді. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціальна робота.* Київ, 2018. Вип. 1 (3). С. 17–22.

На основі методологічного аналізу розроблено теоретичну модель соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб у громаду, що складається із чотирьох компонентів: соціально-психологічного, культурно-комунікативного, соціально-економічного та соціально-політичного.

159. **Федоренко О. С.** Умови соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб у громаді : дис. ... д-ра філософії : 231, 23 / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ, 2020. 228 арк. Бібліогр.: арк. 170–192. Додатки: арк. 193–228.

160. **Швець І. Б., Следь О. М.** Інтеграція внутрішньо переміщених осіб до приймаючих громад у контексті сучасних соціокультурних викликів. *Регіональна економіка.* Львів, 2021. № 4 (102). С. 14–21.

Соціально-психологічна адаптація

161. **Боровинська І. Є.** Соціально-психологічна природа стратегій життєвої успішності внутрішньо переміщених осіб. *Проблеми політичної психології.* Київ, 2017. Вип. 5 (19). С. 62–72.

162. **Волошин С. М.** Особливості змісту соціально-психологічної адаптації внутрішньо переміщених осіб до нового соціального середовища. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Психологія.* Острог, 2019. Вип. 9. С. 73–76.

163. **Головченко Д. І.** Соціально-психологічні передумови стану психологічного благополуччя у внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Проблеми політичної психології.* Київ, 2016. Вип. 4 (18). С. 75–88.

164. **Голотенко А.** Особливості психосоціального благополуччя внутрішньо переміщених осіб. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Соціальна робота.* Київ, 2018. Вип. 1 (3). С. 6–9.

165. **Гундертайло Ю. Д.** Організація соціально-психологічного супроводу внутрішньо переміщених осіб. *Наукові студії із соціальної та політичної психології*. Київ, 2019. Вип. 44 (47). С. 52–58.

166. **Денисюк С., Корнієнко В.** Чинники та особливості політичної адаптації внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Studia politologica Ucraino-Polona*. Житомир, 2018. Вип. 8. С. 127–131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spup_2018_8_19 (13.03.23).

167. **Дерев'янюк С.** Внутрішньо переміщені особи: проблеми політичної соціалізації в Галичині. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. Київ, 2017. Вип. 1. С. 199–216. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2017_1_15 (13.03.23).

168. **Зелінська Я. Ц.** Досвід корекції емоційної складової Я-образу вимушено переміщених осіб засобами арт-терапії. *Проблеми сучасної психології*. Запоріжжя, 2019. № 1 (15). С. 42–48.

169. **Зелінська Я. Ц.** Особливості психологічної корекції та терапії посттравматичного стресового розладу у вимушених переселенців. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО*: матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 57–60.

170. **Іщук О. В., Лукасевич О. А.** Соціально-психологічні особливості адаптації внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованих територій України. *Проблеми сучасної психології*. Запоріжжя, 2019. № 1 (15). С. 53–59.

171. **Калач О.** У пошуках власної ідентичності. Життя очима внутрішньо переміщених осіб (за польовими матеріалами). *Народна творчість та етнологія*. Київ, 2022. № 4 (396). С. 66–72.

172. **Клініко-психологічні** прояви постстресових розладів у цивільних осіб, тимчасово переміщених із зони АТО / Шестопалова Л. Ф.,

Кожевнікова В. А. , Бородавко О. О., Бучок Ю. С. *Медична психологія*. Харків, 2016. Т. 11, № 4 (44). С. 3–6.

173. **Коваліско Н. В., Бубняк С. М.** Соціальне самопочуття внутрішньо переміщених осіб в Україні: соціологічний дискурс : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 293, [1] с. : іл., табл.

174. **Лахижа М., Черчатий О.** Роль системи безоплатної правової допомоги у соціальній адаптації внутрішньо переміщених осіб та учасників АТО. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО* : матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 149–153.

175. **Литвиненко О.** Практичні аспекти роботи психолога із внутрішньо переміщеними студентами першого курсу. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Психологія*. Київ, 2019. Вип. 1 (10). С. 60–6.

Представлено концепцію комплексної психологічної адаптації першокурсників до студентського життя. Узагальнено теорії адаптивності юнаків і підлітків та концепції їх пристосування до нових умов життя й діяльності. Описано результати емпіричного дослідження індивідуально-психологічних якостей першокурсників, особливостей їх соціальної взаємодії та академічної мотивації. Проаналізовано досвід психологічного супроводу процесу адаптації студентів, які є внутрішньо переміщеними особами, до навчання у ЗВО.

176. **Марценковський Д. І.** Віковий поліморфізм посттравматичних стресових розладів та депресій у дітей внутрішньо переміщених осіб з окупованих територій. *Архів психіатрії*. Київ, 2018. Т. 24, № 1 (92). С. 15–20.

177. **Мельник І. П.** Сутність і структура процесу соціальної адаптації внутрішньо переміщених сімей. *Соціальна робота в Україні: теорія і практика*. Київ, 2017. № 3/4. С. 53–60.

178. **Муравський О. І.** Особливості соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб в західних областях України (2014–2016). *З історії західноукраїнських земель*. Львів, 2016–2017. Вип. 12/13. С. 202–215. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zictzahzem_2016-2017_12-13_14 (14.03.23).

179. **Нікітіна В. В.** Соціальна вразливість внутрішньо переміщених осіб як підстава соціальної роботи з ними. *Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота*. Ужгород, 2021. Вип. 2 (49). С. 120–123.

180. **Новак І.** Проблеми соціальної вразливості внутрішньо переміщених осіб та вимушених мігрантів. *Народна творчість та етнологія*. Київ, 2022. № 4 (396). С. 25–35.

181. **Орленко І.** Проблеми дезадаптації тимчасово переміщеної молоді України у сучасних соціокультурних умовах. *Вісник Львівського університету. Філософські науки* / Львів. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2017. Вип. 19. С. 90–98.

182. **Особливості** емоційного стану у внутрішньо переміщених осіб / О. Є. Семікіна, В. Ю. Федченко, І. О. Явдак, О. С. Череднякова, С. О. Волкова. *Психіатрія, неврологія та медична психологія*. Харків, 2020. № 13. С. 23–28.

183. **Панов М. С.** Психологічні особливості професійної реадaptaції безробітних, що належать до внутрішньо переміщених осіб. *Психологічний часопис*. Київ, 2019. Т. 5, № 8. С. 295–305. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psch_2019_5_8_21 (11.03.23).

184. **Педько К. В.** Вплив соціальної активності на соціальний капітал внутрішньо переміщених осіб. *Педагогічний процес: теорія і практика. Психологія*. Київ, 2018. Вип. 3 (62). С. 114–121.

185. **Педько К. В.** Психологічні чинники відновлення соціального капіталу внутрішньо переміщених осіб : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.05 / Ін-т соц. та політ. психології НАПН України. Київ, 2019. 17 с. Бібліогр.: 11 назв.

186. **Перегудова Т.** Охоплення соціальною допомогою внутрішньо переміщених осіб як критерій ефективності заходів адаптації. *Україна: аспекти праці*. Київ, 2016. № 7/8. С. 43–50.

187. **Попова О. О.** Соціальний та культурний капітали як чинники соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб у сучасному українському суспільстві : дис. ... д-ра філософії : 054; 05 / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка [та ін.]. Київ, 2021. 238, [1] арк.

188. **Путінцев А. В., Пащенко Ю. Є.** Адаптація внутрішньо переміщених осіб в регіонах України: сутність, поняття, підходи. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. Вінниця, 2018. № 9 (37). С. 110–121.

189. **Резолюція** засідання круглого столу "Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО" від 17 жовтня 2018 р. *Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО* : матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.] ; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 209–210.

190. **Сіпко Л. О.** Огляд соціально-психологічних проблем вимушених переселенців в сучасній Україні. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. Севе́родонецьк, 2015. № 3 (38). С. 376–384.

191. **Тімченко О.** Обпалені війною (психологічна пам'ятка для роботи з внутрішньо переміщеними особами). *Проблеми екстремальної та кризової психології*. Харків, 2022. № 1 (3). С. 155–158.

192. **Хімчян А. І., Суворова-Григорович Г. О.** Ранжування психотравмуючих чинників у осіб, тимчасово переміщених із зони АТО, що страждають на невротичні розлади. *Психіатрія, неврологія та медична психологія*. Харків, 2015. Т. 2, № 1 (3). С. 41–44.

193. **Чуйко О., Голотенко А.** Соціальна підтримка в структурі особистісних ресурсів внутрішньо переміщених осіб. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Психологія*. Київ, 2017. Вип. 1/2. С. 146–150. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vknup_2017_1-2_38 (11.03.23).

Забезпечення виборчих прав

194. **Андрушко І. П.** Колізії законодавчого забезпечення участі внутрішньо переміщених осіб у місцевих виборах. *Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення* / Ін-т законодавства Верховної Ради України, Європ. комісія "За демократію через право" ; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ, 2018. С. 34–37.

195. **Гудіма Т. С.** Виборче переміщення: чи порушуються права переселенців в Україні? *Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення* / Ін-т законодавства Верховної Ради України, Європ. комісія "За демократію через право" ; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ, 2018. С. 43–48.

196. **Дерев'янюк С. М.** Політико-правові проблеми захисту виборчих прав внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Сучасні проблеми виборчого права і методологія його викладання у вищих навчальних закладах України* : міжнар. наук. конф., Київ, 22–23 черв. 2017 р. : тези доп. / [Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка та ін.]. Київ, 2017. С. 67–72.

197. **Дурнєва Т. В.** Стан забезпечення виборчих прав ВПО. *Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення* / Ін-т законодавства ВР України, Європ. комісія "За демократію через право" ; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ, 2018. С. 49–53.

198. **Журавський В. С., Кузниченко С. О.** Стан правового забезпечення реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб у зоні проведення антитерористичної операції. *Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо*

переміщених осіб та їх законодавче забезпечення / Ін-т законодавства ВР України, Європ. комісія "За демократію через право"; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ, 2018. С. 58–69.

199. **Клюжев О. В.** *Виборчі права ВПО та трудових мігрантів: як розв'язати проблему Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення* / Ін-т законодавства ВР України, Європ. комісія "За демократію через право"; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ, 2018. С. 54–57.

200. **Ковриженко Д. С., Пашкова Н. В., Савелій С. С.** *Виборчі права внутрішньо переміщених осіб: проблеми та шляхи законодавчого врегулювання. Вісник Центральної виборчої комісії.* Київ, 2017. № 1 (35). С. 48–53.

201. **Левицька Л. В.** *Правосуб'єктність внутрішньо переміщених осіб в Україні як передумова реалізації права на вибори. Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення* / Ін-т законодавства ВР України, Європ. комісія "За демократію через право"; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ, 2018. С. 70–74.

202. **Ленгер Я. І.** *Проблемні питання реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб. Сучасні проблеми виборчого права і методологія його викладання у вищих навчальних закладах України* : тези доп. міжнар. наук. конф., Київ, 22–23 черв. 2017 р. / [Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка та ін.]. Київ, 2017. С. 130–134.

203. **Лисаківська І.** *Проблематика участі переміщених осіб із зони агресії РФ у місцевих виборах. Роль держави та громадського сектору в соціальній адаптації переміщених осіб із зони агресії РФ та учасників АТО* : матеріали доп. круглого столу до Дня захисника України, 17 жовт. 2018 р. / Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України [та ін.]; [редкол.: Р. В. Войтович та ін.]. Київ, 2019. С. 74–76.

204. **Мохончук Б. С., Чиріна В.Л.** Питання реалізації активного виборчого права внутрішньо переміщеними особами в Україні. *Форум права*. Харків, 2018. № 2. С. 81–89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index (14.03.23).

205. **Особливості** реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення / Ін-т законодавства ВР України, Європ. комісія "За демократію через право" ; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ : Фенікс, 2018. 159, [1] с.

206. **Сав'як Т. М.** Забезпечення виборчих прав внутрішньо переміщених осіб проблему *Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення* / Ін-т законодавства ВР України, Європ. комісія "За демократію через право" ; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ, 2018. С. 87–89.

207. **Санченко А. Є.** Норми міжнародного права на захист виборчих прав внутрішньо переміщених осіб. *Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення* / Ін-т законодавства ВР України, Європ. комісія "За демократію через право" ; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ, 2018. С. 90–95.

208. **Третьяков Д. М.** Захист виборчих прав внутрішньо переміщених осіб *Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення* / Ін-т законодавства ВР України, Європ. комісія "За демократію через право" ; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ, 2018. С. 100–105.

209. **Цибулько О. С.** Виборче право внутрішньо переміщених осіб. *Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення* / Ін-т законодавства ВР України, Європ. комісія "За демократію через право" ; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ, 2018. С. 106–109.

210. **Чернецька О. В.** Виборчі права внутрішньо переміщених осіб: сучасний стан законодавчого забезпечення та проблеми реалізації *Особливості*

реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення / Ін-т законодавства ВР України, Європ. комісія "За демократію через право" ; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. Київ, 2018. С. 110–114.

211. **Шаповалова І.** Забезпечення виборчих прав внутрішньо переміщених осіб в Україні: законодавча база та міжнародні стандарти. *Актуальні питання розвитку юридичної науки та практики* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених, присвяч. Дню науки юрид. ф-ту, 18 трав. 2018 р. : [в 2 т.] / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка ; [уклад.: І. С. Сахарук, А. О. Левченко, Н. С. Бадьора та ін.]. Київ, 2018. Т. 1. С. 97–99.

212. **Шуджаат А., Робертс Х., Ербен П.** Внутрішньо переміщені особи та участь у виборах: короткий огляд : Біла книга IFES : верес. 2016 р. Київ : Міжнародна фундація виборчих систем, 2016. 30 с. : іл.